

De overdracht van kindermishandeling

In hoeverre hanteren ouders geweld in de opvoeding als zij zelf mishandeld zijn?

Melanie van Nieuwenhoven (S5408628)

Masteropleiding Orthopedagogiek, Faculteit GMW, Rijksuniversiteit Groningen

Prof. Dr. Tina Kretschmer

Dr. Sanne te Meerman

14-01-2024

6626 woorden

Abstract

Een kind dat mishandeld wordt, is vaak getekend voor het leven. Veel kinderen krijgen namelijk vroeg of laat te maken met gedragsproblemen. Eveneens kunnen kinderen fysiek en psychisch letsel overhouden aan mishandeling (Van Gemert, 2019). Maar waarom mishandelen ouders hun kinderen eigenlijk? In deze systematische review wordt ingegaan op de rol van intergenerationele overdracht van kindermishandeling in de opvoeding. Assink et al. (2018) vormen met hun meta-analyse de basis van dit onderzoek. In het huidige onderzoek is onderzocht of kindermishandeling overgedragen wordt als alleen gekeken wordt naar longitudinale studies vanaf 2017. De resultaten wijzen op de aanwezigheid van intergenerationele overdracht van kindermishandeling. Onderzoeken naar heterotypische mishandeling laten sterkere effecten zien dan onderzoeken naar homotypische mishandeling. Dit betekent dat ouders niet altijd dezelfde vorm van mishandeling, die zijzelf hebben ervaren in de kindertijd, hanteren richting hun eigen kinderen. Ouders kunnen beïnvloed zijn door hun ouders, echter willen zij de opvoeding anders vormgeven dan hun eigen ouders. Tevens tonen resultaten aan dat studies die een significant effect vinden, zowel ouder als kind hebben bevraagd naar ervaringen van kindermishandeling. Studies die geen significant effect tonen, hebben alleen ouders bevraagd naar ervaringen van kindermishandeling. Het mishandelde kind heeft zijn/haar ervaringen met kindermishandeling niet kunnen delen. Voor het praktisch handelen van de professional betekent dit dat zij binnen gezinnen waar zij ondersteuning bieden, alert moeten zijn op signalen dat één van de ouders mishandeld is in het verleden. De professional dient te letten op alle vormen van mishandeling die plaats kunnen vinden in gezinnen.

An abused child is often scarred for life. Because of this abuse, many children are getting behavioural problems and attachment problems in their life (Van Gemert, 2019). But why are children getting abused by their parents? This research is about the role of intergenerational transmission of child abuse in parenting. The meta-analyse by Assink et al. (2018) has formed the foundation of this research. The present research is going to summarize only longitudinal studies from 2017 to find out if abuse can be transferred over generations. Results show that there are significant effects for intergenerational transmission of abuse in longitudinal studies. There are stronger effects in studies on heterotypical abuse than in studies on homotypical abuse. This means that parents don't abuse their children in the way that they were abused as children. It is possible that parents don't want to raise their children the same way as their own parents. In addition, results show that studies that report a significant effect have asked

parent and child about experiences with child abuse. Studies with no significant effect only asked the parents about the experience of child abuse from parent and child. So, the abused child hasn't been asked about his or her experiences. This means for professionals that they need to be alert in families where at least one parent has been abused, because all kinds of abuse can take place in these families.

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Intergenerationele overdracht.....	5
Voorgaand onderzoek	6
Longitudinaal versus cross-sectioneel onderzoek	6
Doelstelling	8
Het huidige onderzoek	9
Methode	9
Screening.....	10
Resultaten.....	11
Data-analyse	11
Geen significant effect	17
Klein effect.....	17
Medium effect	18
Groot effect	18
Discussie	19
Interpretatie van resultaten	19
Methodologische beperkingen	20
Vervolgonderzoek.....	21
Conclusie.....	22
Implicaties	22
Literatuurlijst.....	23

Inleiding

In het eerste halfjaar van 2022 heeft Veilig Thuis 59.985 meldingen ontvangen van kindermishandeling en huiselijk geweld (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2022). In de Wet op Jeugdzorg staat kindermishandeling omschreven als elke vorm van mishandeling die voor een kind gewelddadig of bedreigend is (Rijksoverheid, z.d.). Dit kan actieve mishandeling zijn, zoals het slaan van kinderen. Tevens kan sprake zijn van passieve mishandeling, dan wordt gesproken over het nalaten van handelingen door ouders, zoals te weinig lichamelijke verzorging (Van IJendoorn & Rosmalen, 2017; Kempe & Kempe, 1978). McCoy en Keen (2022) benoemen verschillende soorten mishandeling, zoals fysiek geweld, verwaarlozing, psychische mishandeling, seksueel misbruik en foetale mishandeling. Met foetale mishandeling wordt bedoeld dat een moeder de gezondheid van de foetus in gevaar brengt door te roken of alcohol te drinken tijdens de zwangerschap. Daarnaast wordt in de literatuur een onderscheid gemaakt tussen homotypische en heterotypische mishandeling (Madigan et al., 2019). Homotypische mishandeling is dezelfde vorm van mishandeling die ouders hebben ervaren in de kindertijd en nu gebruiken richting hun kind. Heterotypische mishandeling is een andere vorm van mishandeling die ouders gebruiken richting hun kind dan dat ouders zelf ervaren hebben.

Kindermishandeling kan verschillende ernstige gevolgen hebben voor kinderen. Kinderen kunnen door mishandeling fysiek letsel oplopen, zoals blauwe plekken, botbreuken en kinderen kunnen een lagere weerstand hebben (Allard et al., 2009; Naezer, 2009; Van Gemert, 2019). Daarnaast kunnen kinderen psychisch letsel overhouden aan kindermishandeling, zoals internaliserend of externaliserend gedrag, een negatief zelfbeeld en kinderen kunnen depressief worden (Van der Ploeg, 2013; Van Gemert, 2019; Van de Putte et al., 2013). In de literatuur worden verschillende risicofactoren genoemd voor kindermishandeling en huiselijk geweld. Ouders die weinig draagkracht hebben, weinig opvoedingsvaardigheden hebben, zelf mishandeld zijn of ouders die jong zijn, zijn voorbeelden van risicofactoren (Luykx et al., 2022; Wenselaar, 2015). Het huidige onderzoek richt zich op het risico op kindermishandeling in de opvoeding bij ouders die zelf mishandeld zijn als kind. Dit wordt omschreven als intergenerationele overdracht van mishandeling.

Intergenerationele overdracht

Intergenerationele overdracht is het geheel aan individuele vaardigheden, eigenschappen en gedragingen van ouders die zij doorgeven aan hun kinderen (Lochner, 2016). Een voorbeeld hiervan zijn de onderzoeken van Farrington et al. (2001) en Van de

Rakt et al. (2006). Deze onderzoekers hebben gevonden dat criminaliteit overdraagbaar is van ouders naar kinderen. Hoe langer vaders doorgaan met het plegen van delicten, hoe groter de kans dat de kinderen ook veroordeeld worden (Van de Rakt et al., 2006). Naast overdracht van criminaliteit, hebben De Vente et al. (2011) gevonden dat sociale angst overdraagbaar is. Zij tonen aan dat de intergenerationele overdracht van angst sterker is van moeder op kind dan van vader op kind. Van IJzendoorn (1992) omschrijft intergenerationele overdracht van opvoeding als een proces waarbij een eerdere generatie, bewust of onbewust, het gedrag en de houding van de tweede generatie jegens de derde generatie beïnvloeden. Kinderen nemen het gedrag van hun ouders over, dit gedrag kan positief en negatief zijn, aldus Van IJzendoorn (1992). Het huidige onderzoek richt zich op de intergenerationele overdracht van opvoeding, zoals Lochner (2016) en Van IJzendoorn (1992) dat beschrijven.

Voorgaand onderzoek

De meta-analyse van Assink et al. (2018) over intergenerationele overdracht van mishandeling zal de basis van het huidige onderzoek vormen. Zij hebben onderzoek gedaan naar cross-sectionele en longitudinale studies tussen 1975 en 2017 over het effect van intergenerationele overdracht op mishandeling van eigen kinderen. In de meta-analyse wordt aangetoond dat er een verband bestaat tussen ouders die in het verleden mishandeld zijn en ouders die nu zelf mishandeling toepassen in de opvoeding. Assink et al. (2018) hebben 84 studies onderzocht en vonden $r = 0.289$ en $p < .001$. Zij spreken hier van een middelgroot effect, echter benoemen zij dat deze uitkomsten met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden. In hun onderzoek wordt gesproken over bias in effectgroottes, vanwege de toename van de kwaliteit van studies de afgelopen jaren. Oudere studies hebben vaker een lagere kwaliteit en vinden daardoor grotere effecten (Assink et al., 2018). Daarentegen vinden studies met een hoge kwaliteit kleinere effecten. Aangezien in de meta-analyse studies vanaf 1975 tot 2017 zijn samengevat, zit er verschil in de kwaliteit van studies waardoor zij in hun onderzoek waarschuwen voor bias van de effectgrootte. In het huidige onderzoek zullen studies vanaf 2017 meegenomen worden, dus zal de kwaliteit van de studies volgens Assink et al. (2018) normaal gesproken hoger zijn dan de oudere studies in hun meta-analyse.

Longitudinaal versus cross-sectioneel onderzoek

Assink et al. (2018) hebben longitudinale en cross-sectionele studies samengevat. Deze onderzoeken verschillen van elkaar op meerdere gebieden. Longitudinaal onderzoek betreft verschillende metingen in de loop van de tijd. Daarnaast kan ook een causaal verband onderzocht worden, waardoor wordt uitgesloten dat mogelijke andere factoren het gevonden

effect beïnvloeden. Hierdoor worden vaak kleinere, realistischere effecten gevonden. Daarentegen wordt bij cross-sectioneel onderzoek op één moment informatie verzameld en kan causaliteit moeilijk onderzocht worden, omdat niet uitgesloten wordt dat mogelijke andere factoren het gevonden effect beïnvloeden. Daarmee neemt de interne validiteit af (Aartman & Van Loveren, 2007). Merkus (2022) zegt over interne validiteit:

Interne validiteit is de mate waarin je met zekerheid kunt stellen dat een vastgestelde oorzaak-gevolgrelatie niet door andere factoren kan worden verklaard. Als de interne validiteit hoog is, is het aannemelijk dat de gevonden causale relatie tussen je onafhankelijke variabele en afhankelijke variabele daadwerkelijk aanwezig is.

Assink et al. (2018) vatten longitudinale studies, maar ook cross-sectionele studies samen die opzoek zijn naar een oorzaak voor mishandeling, namelijk intergenerationele overdracht. Terwijl Thomas (2022) noemt dat het moeilijk is om causaliteit aan te tonen in cross-sectioneel onderzoek. Om beter zicht te krijgen op de effecten die gevonden zijn voor intergenerationele overdracht als oorzaak voor kindermishandeling, is in het huidige onderzoek gekozen om alleen longitudinale studies samen te vatten.

Longitudinale studies bevatten minder snel 'common method bias' dan cross-sectionele studies. Common method bias betekent dat vertekeningen ontstaan in studies doordat informatie wordt verzameld bij één persoon op één moment in de tijd (Köck et al., 2021). Dit zijn studies waarin bijvoorbeeld de ouder bevroegd wordt over zijn/haar eigen ervaring met kindermishandeling en waarin de ouder vertelt over de ervaring van zijn/haar eigen kind met kindermishandeling. Het mishandelde kind krijgt zelf niet de gelegenheid om te vertellen over eigen ervaringen. Cross-sectionele studies bevatten eerder common method bias, doordat data wordt verzameld op één moment in de tijd. Daarnaast noemen Köck et al. (2021) dat wanneer sprake is van een vertekening in de meetmethode, het mogelijk is dat dit effect heeft op alle data. Effecten kunnen daardoor groter lijken dan dat ze daadwerkelijk zijn. Common method bias kan verminderd worden door verschillende meetinstrumenten te gebruiken en door op meerdere momenten metingen te verrichten (Analysis INN, z.d.). Door longitudinaal onderzoek te verrichten, zou common method bias verminderd kunnen worden, omdat het onderzoek plaatsvindt op meerdere momenten in de loop van de tijd. In longitudinale studies is het vaak gebruikelijk dat men informatie verzamelt op het tijdstip van gebeuren. Er wordt informatie verzameld in de kindertijd van ouders over de mishandeling. Daarna wordt informatie verzameld over kindermishandeling wanneer de mishandelde ouders

zelf een kind krijgen. Op deze manier zouden longitudinale studies dus wellicht minder common method bias bevatten. Toch komt het voor dat informatie over het verleden in het heden wordt verzameld bij ouders, dan kan herinneringsbias optreden. Herinneringsbias kan voorkomen wanneer respondenten zich gebeurtenissen uit het verleden moeten herinneren (Scheepers & Tobi, 2021). Door te focussen op longitudinale studies in dit onderzoek is de verwachting dat kleinere effecten gevonden zullen worden. Vertekeningen zorgen vaak voor sterkere en grotere effecten, daarom worden kleinere, maar wel realistischere effecten verwacht.

Doelstelling

Wanneer blijkt dat kindermishandeling overgedragen wordt van generatie op generatie, hoeft niet gewacht te worden tot kindermishandeling daadwerkelijk plaatsvindt in het gezin. Ouders die mishandeld zijn, kunnen bijvoorbeeld preventieve zorg krijgen wanneer zij een gezin willen stichten (Assink et al., 2018; Van de Putte et al., 2013). Deze preventieve zorg is van belang, omdat de prevalentie niet goed in beeld gebracht kan worden (Schellingerhout & Ramakers, 2017). Niet alle gevallen van kindermishandeling worden gemeld en daardoor is onduidelijk in hoeveel gezinnen sprake is van kindermishandeling. Wanneer kindermishandeling tijdig opgemerkt wordt door professionals, kunnen de gevolgen die genoemd zijn (fysiek of psychisch letsel), mogelijk voorkomen worden. Daarom is het van belang dat de rol van intergenerationele overdracht bij kindermishandeling wordt onderzocht.

Het doel van het huidige onderzoek is om na te gaan of kindermishandeling overgedragen wordt over generaties wanneer alleen gekeken wordt naar longitudinale studies. Door naar de effectgroottes te kijken van verschillende longitudinale studies kan wellicht inzicht verkregen worden in de intergenerationele overdracht van kindermishandeling. Wanneer alleen naar longitudinale studies gekeken wordt, is de verwachting dat de causaliteit van intergenerationele overdracht beter in beeld gebracht kan worden en dat vertekeningen zo veel mogelijk vermeden worden, zoals common method bias. Dit zou mogelijk kunnen leiden tot kleinere en realistischere effecten.

De onderzoeksvraag luidt: ‘Wat is de rol van intergenerationele overdracht bij kindermishandeling als gekeken wordt naar longitudinale studies?’ De onderzoeksvraag kan het best beantwoord worden door een systematische review uit te voeren. Een systematische review is het meest geschikt, omdat een specifieke onderzoeksvraag geformuleerd wordt die aan de hand van gegevens uit primaire studies beantwoord zal moeten worden. Tevens biedt

een systematische review een duidelijke en strikte methodologie, waardoor vertekeningen zo veel mogelijk vermeden kunnen worden.

Het huidige onderzoek

In het huidige onderzoek staat intergenerationele overdracht van kindermishandeling centraal. Alle genoemde vormen van mishandeling kunnen meegenomen worden in dit onderzoek, namelijk verwaarlozing en fysieke, psychische, seksuele en foetale mishandeling. De definitie van mishandeling kan verschillen per cultuur. Enerzijds wordt het besnijden van kinderen voor het geloof in de Westerse cultuur als mishandeling gezien. Anderzijds is het besnijden van kinderen in andere culturen een ritueel (Wolff, 2020). Zolang de studie de intergenerationele overdracht van mishandeling beschrijft, kan de studie meegenomen worden, ongeacht de cultuur.

Methode

Voor het literatuuronderzoek naar longitudinale studies die intergenerationele overdracht van kindermishandeling onderzoeken, zijn de databanken PsycINFO, ERIC, MEDLINE en SocINDEX gebruikt. In deze databanken zijn de volgende zoektermen ingevoerd: 'intergenerational transmission' OR 'intergenerational continuity' OR 'developmental history' AND 'abuse' OR 'maltreatment' OR 'neglect' AND 'parent' OR 'mother' OR 'father' OR 'paternal' OR 'maternal' AND 'longitudinal'. Een aantal zoektermen zijn gekozen uit de meta-analyse van Assink et al. (2018) en de andere zoektermen zijn ontstaan door het brainstormen over het onderwerp intergenerationele overdracht van kindermishandeling in de opvoeding. Tevens is op Google Scholar gezocht naar longitudinale studies die in hun onderzoek refereren naar de meta-analyse van Assink et al. (2018). De zoekopdracht is niet beperkt, alle studies die de meta-analyse citeren, zullen gescreend worden net als de studies uit de databanken.

In- en exclusiecriteria zijn opgesteld om te bepalen welke studies meegenomen worden in de systematische review. Een studie wordt meegenomen in dit onderzoek als het een longitudinaal design heeft. Daarnaast moet in een studie het onderwerp intergenerationele overdracht van kindermishandeling in de opvoeding centraal staan. Kindermishandeling omvat zowel verwaarlozing als fysieke, psychische, seksuele en foetale mishandeling. Daarom worden studies waar alcohol en/of cannabis centraal staan niet meegenomen. Tevens worden meta-analyses en systematische reviews niet meegenomen, alleen originele studies worden meegenomen. Tevens moeten de studies Engelstalig zijn. Studies die ouder zijn dan

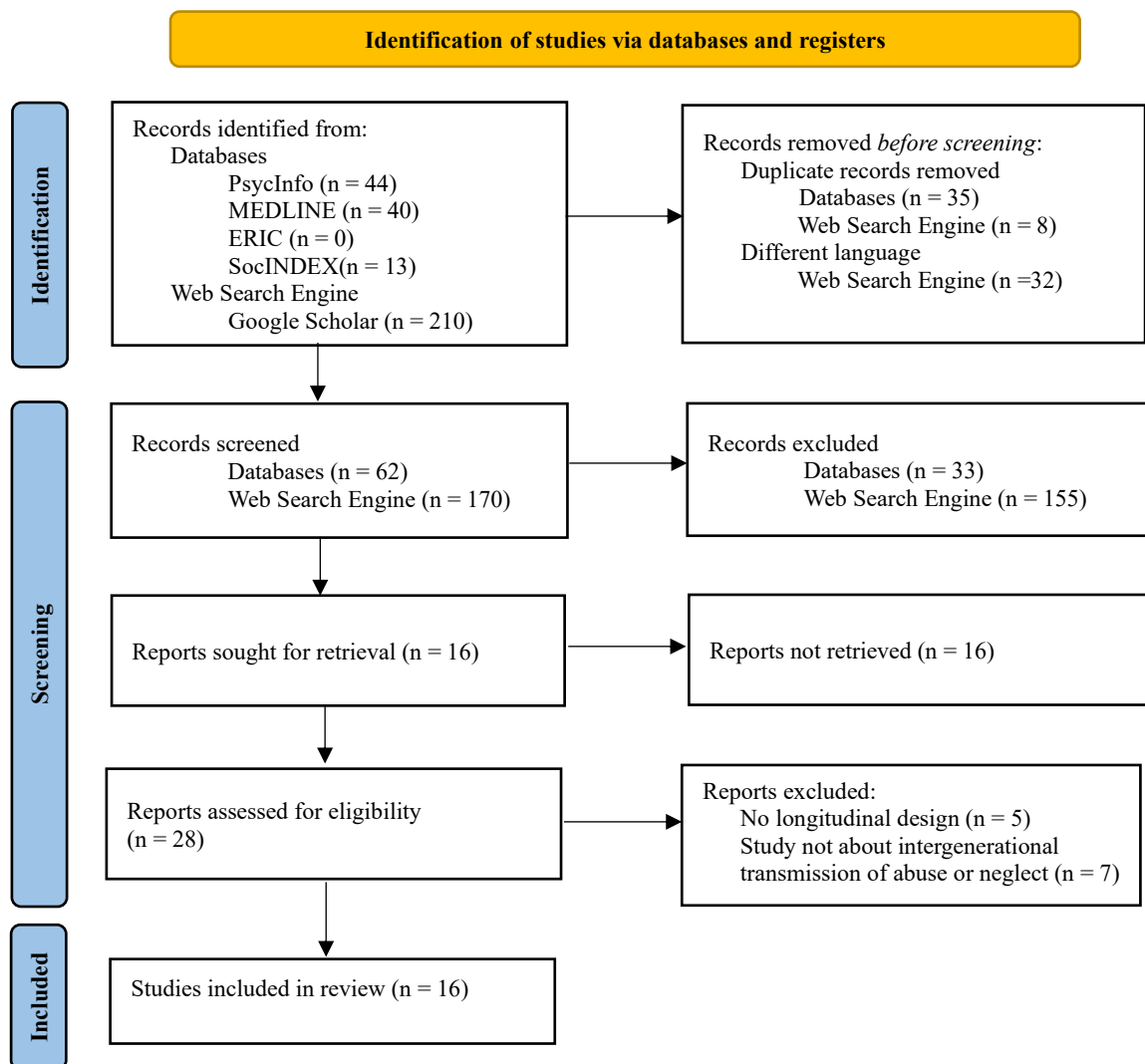
zes jaar worden niet meegenomen, aangezien Assink et al. (2018) alle longitudinale studies tot 2017 hebben onderzocht.

Screening

Het selectieproces van de studies is vormgegeven met behulp van de systematische procedure PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) (Page et al., 2021). In Figuur 1 is het selectieproces weergegeven. Door de systematische procedure PRISMA te gebruiken, wordt het selectieproces op een transparante wijze getoond. De studies zijn per databank beschreven om het zo overzichtelijk mogelijk te houden.

Figuur 1

PRISMA 2020 flow diagram for new systematic reviews which included searches of databases and registers only

Opmerking. Overgenomen uit *The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews* door Page et al., 2021, *BMJ*. Copyright 2023, PRISMA.

Figuur 1 laat zien dat duplicaten en studies in een andere taal zijn verwijderd voordat de screening is gestart. Daarna zijn de titels en de abstracts van de studies gelezen en is beoordeeld of deze studies aan de in- en exclusiecriteria voldoen. De studies die na deze screening overgebleven zijn, zijn volledig gelezen. Studies die in het screeningsproces zijn verwijderd, zijn bijvoorbeeld studies die geen longitudinaal design hadden of die intergenerationele overdracht van drugs of alcohol onderzochten.

Resultaten

In totaal zijn 307 studies verkregen vanuit de databanken (97 studies) en Google Scholar (210 studies). Van de 97 studies uit de databanken zijn 35 duplicaten verwijderd. De overige 62 studies zijn gescreend door de titel en het abstract te lezen. Op basis van deze screening zijn nog 41 studies verwijderd, hiervan waren acht studies niet toegankelijk. De overige 21 studies zijn volledig gelezen en vervolgens zijn 14 studies meegenomen in dit onderzoek. Er zijn zeven studies verwijderd na het lezen van de volledige tekst, omdat studies geen longitudinaal design hadden of iets anders onderzochten dan in de eerste instantie leek.

Er zijn 210 studies verzameld uit Google Scholar. Er zijn 40 studies verwijderd voordat begonnen is met de screening. Hiervan waren acht studies duplicaten die al waren verzameld vanuit de databanken. Daarnaast waren 32 studies in een andere taal, zoals Portugees, Spaans en Chinees. De overige 170 studies zijn gescreend op basis van titel en abstract. Tijdens de screening bleken acht studies niet toegankelijk te zijn, deze zijn verwijderd. Op basis van de titel zijn 118 studies verwijderd. In de titel stond bijvoorbeeld vermeld dat het een meta-analyse betrof. Deze zijn verwijderd, omdat alleen originele studies meegenomen worden. Van de overige 44 studies is het abstract gelezen en zijn nog 37 studies verwijderd. Hierdoor zijn zeven studies overgebleven die volledig gelezen zijn. Van deze zeven studies blijken twee studies daadwerkelijk bruikbaar. De andere vijf studies zijn verwijderd, omdat het geen longitudinale studies bleken te zijn.

Data-analyse

In totaal zijn 16 studies geanalyseerd en de resultaten worden hieronder weergegeven in Tabel 1. In de studies is voornamelijk gekeken naar een effect van intergenerationele overdracht van mishandeling in de opvoeding. Studies die meerdere effectgroottes vinden, zullen vaker voorkomen in de resultaten. De steekproefgrootte die wordt vermeld in de tabel is niet altijd de uiteindelijke steekproefgrootte, omdat niet altijd genoemd wordt hoeveel data ontbreekt of hoeveel participanten vroegtijdig zijn gestopt met het onderzoek.

Tabel 1:*Resultaten data-analyse*

Studie	Steekproef-grootte	Setting	Steekproef	Leeftijd van ouder(s) bij de meting	Leeftijd van het kind bij de meting	Tijd tussen meting G2 en G3	Meet-instrumenten ouders	Meet-instrumenten kinderen	Hetero-/homotypische mishandeling	Significante samenhang
Bartletta et al. (2017)	471 moeders	Massachusetts	Randomized control trial	Gemiddeld vanaf 18 jaar	Gemiddeld 0 jaar (T1), 1 jaar (T2), 2 jaar (T3), 4 tot 5 jaar (T4)	G2 en G3 vanaf geboorte gevolgd	Rapporten van het Department of Children and Families	Rapporten van het Department of Children and Families	Beide	Ja, groot effect voor heterotypisch Geen effect voor homotypisch
Cho en Braaten (2022)	1354 kinderen en opvoeders	Verenigde Staten	Data van Longitudinal Studies of Child Abuse and Neglect	Onbekend	Bij aanvang 4 jaar tot 12 jaar	G2 en G3 op hetzelfde moment gemeten	Rapporten van Child Protection Service, interviews, VICA, CES-D	Rapporten van Child Protection Service, interviews	Beide	Ja, medium effect
Choi et al. (2019)	1016 moeders, 2032 kinderen	Engeland en Wales	Moeders en kinderen betrokken bij longitudinale tweeling studie	Moeders gemiddeld 28 jaar	T1: 5 jaar T2: 7 jaar T3: 10 jaar T4: 12 jaar	G2 en G3 op hetzelfde moment gemeten	CTQ, gestructureerd face-to-face interview, standardized Diagnostic Interview Schedule, Life History Calendar, CBCL	Validated structured interview protocol met gestandaardiseerde vragen,	Homotypisch	Ja, medium effect

Studie	Steekproef-grootte	Setting	Steekproef	Leeftijd van ouder(s) bij de meting	Leeftijd van het kind bij de meting	Tijd tussen meting G2 en G3	Meet-instrumenten ouders	Meet-instrumenten kinderen	Hetero-/homotypische mishandeling	Significante samenhang
Fenerci en Allen (2018)	706	Verenigde Staten	Via een multi-site consortium van nu uitgevoerde longitudinale studies	Gemiddeld 28 jaar	T1: 4 jaar T2: 12 jaar	G2 en G3 op hetzelfde moment gemeten	VICA, CBCL, Child Protective Services reports	YSR, Child Protective Services reports	Heterotypisch	Ja, groot effect
Köhler-Dauner et al. (2023)	91 moeders	Duitsland	Ziekenhuis	Gemiddeld 32 jaar (T1)	Niet van toepassing (n.v.t.)	n.v.t.	CTQ, AAP, SARS-CoV-2	n.v.t.	Heterotypisch	Ja, klein effect
Langevin et al. (2023)	7923 kinderen, 5309 moeders en 2208 vaders	Quebec	Aangemelde kinderen tussen 2003 en 2020 bij de kinderbescherming	Moeders: Gemiddeld 20 jaar bij eerste melding KM van eigen kind. Vaders: Gemiddeld 23 jaar bij eerste melding KM van eigen kind.	3 jaar bij eerste melding KM	G2 en G3 vanaf eerste melding gevolgd	Rapportages van jeugdzorg-medewerkers	Rapportages van jeugdzorg-medewerkers	Beide	Ja, medium effecten voor zowel heterotypisch als homotypisch. Daarnaast groot effect voor heterotypisch
McKenzie et al. (2022)	1833 moeders en 1073 vaders	Queensland	Queensland Cross-sector Research Collaboration	Real-life data collection, dus leeftijden lopen erg uiteen	Real-life data collection, dus leeftijden lopen erg uiteen	G2 vanaf geboorte gevolgd, G3 vanaf 5 jarige leeftijd gevolgd	Data van Child Protection Service	Data van Child Protection Service	Heterotypisch	Ja, klein effect

Studie	Steekproef-grootte	Setting	Steekproef	Leeftijd van ouder(s) bij de meting	Leeftijd van het kind bij de meting	Tijd tussen meting G2 en G3	Meet-instrumenten ouders	Meet-instrumenten kinderen	Hetero-/homotypische mishandeling	Significante samenhang
Milan et al. (2021)	154 moeders en in ieder geval 154 kinderen.	Verenigde Staten	Moeders geworven via Amazon's MTurk	Gemiddeld 36 jaar	Niet bekend	Niet bekend	10-item General Social Survey vocabulary test, EAC, Adolescent and Adult EAC, 4 vragen van Gottman's meta-emotion interview	BESS	Heterotypisch	Ja, klein effect
Morelli et al. (2021)	768 moeder-kind koppels	Verenigde Staten	Participanten via Longitudinal Studies of Child Abuse and Neglect	Moeders gemiddeld 28 jaar bij aanvang	Gemiddeld 4 jaar bij aanvang	G2 en G3 op hetzelfde moment gemeten	Interviews, Mother's History of Loss and Harm Questionnaire, CES-D, ESI, selfreports, Child Protection Service reports, CTSPC	Niet bekend	Homotypisch	Nee
Negriff (2020)	164 ado en 185 ouders	West-kust van de Verenigde Staten	Ado geworven via actieve casussen bij Children and Family Services	Gemiddeld 39 jaar.	T1: 11 jaar T2: 12 jaar T3: 13,5 jaar T4: 18 jaar	G2 en G3 op hetzelfde moment gemeten	CTI (self-report)	CTI (self-report)	Homotypisch	Ja, klein effect

Studie	Steekproef-grootte	Setting	Steekproef	Leeftijd van ouder(s) bij de meting	Leeftijd van het kind bij de meting	Tijd tussen meting G2 en G3	Meet-instrumenten ouders	Meet-instrumenten kinderen	Hetero-/homotypische mishandeling	Significante samenhang
Negriff et al. (2020)	185 ado en 185 ouders	West-kust van de Verenigde Staten	Ado geworven via actieve casussen bij Children and Family Services	39 jaar	T1: 11 jaar T2: 12 jaar T3: 13,5 jaar T4: 18 jaar	G2 en G3 op hetzelfde moment gemeten	CTI, self-report	CTI, self-report, CDI, Youth Symptom Survey Checklist, Multidimensional Anxiety Scale for Children, YSR	Homotypisch	Ja, medium effect
Negriff et al. (2023)	208 ouders en 208 ado	West-kust van de Verenigde Staten	Ado geworven via actieve casussen bij Children and Family Services	39 jaar	T1: 11 jaar T2: 12 jaar T3: 13,5 jaar T4: 18 jaar	G2 en G3 op hetzelfde moment gemeten	CTI, BDI	CTI	Beide	Ja, groot effect voor heterotypisch en een klein effect voor homotypisch
Rodriguez et al. (2018)	326 ouders, geen kinderen inbegrepen	Zuid-Oosten van de Verenigde Staten	Ziekenhuizen en gynaecologen	Moeders: T1: 26 jaar T2: 27 jaar T3: 28 jaar Vaders: T1: 28 jaar T2: 29 jaar T3: 30 jaar	n.v.t.	n.v.t.	CAPI, AAPI-2 (+ form B), CTSPC, Compliance Expectations Scale, PAV, Parent-CAAM, PCV, VR, ICQ, BSI, SAMISS, CTS-2S, CSES, CSI, NMRS, SSRI, ReACCT	n.v.t.	Homotypisch	Ja, klein effect

Studie	Steekproef-grootte	Setting	Steekproef	Leeftijd van ouder(s) bij de meting	Leeftijd van het kind bij de meting	Tijd tussen meting G2 en G3	Meet-instrumenten ouders	Meet-instrumenten kinderen	Hetero-/homotypische mishandeling	Significante samenhang
Schofield et al. (2018)	451 twee-ouder gezinnen	Noord-centraal Iowa	Gezinnen benaderd die een kind in groep 7 hadden in Noord-centraal Iowa	Moeders gemiddeld 37. Vaders gemiddeld 39.	13 jaar bij aanvang	G2 en G3 op hetzelfde moment gemeten	Assessments, onbekend wat voor assessments. Neuroticism-extraversion-Openness Five Factor Inventory	Niet bekend	Homotypisch	Ja, klein effect
Tracy et al. (2018)	11.384 kinderen en hun ouder(s)	Zuid-West Engeland	Participanten uit the Avon Longitudinal Study of Parents and Children	Moeders: 28 tot 48 jaar ongeveer.	Vanaf de geboorte tot 20 jaar oud	G2 en G3 op hetzelfde moment gemeten	Mail-in questionnaires	Mail-in questionnaires	Homotypisch	Medium en groot effect, significantie ontbreekt
Yoon et al. (2023)	240 moeders	Verenigde Staten	Data van the Young Women and Child Developmental Study (YCDS)	Moeders: 16 tot 20 jaar	Gemiddeld 11 jaar	G2 en G3 op hetzelfde moment gemeten	Data-set van de YCDS, PSI-SF	Gegevens tot 11 jaar komen van moeder	Homotypisch	Nee

Opmerking. AAP = Adult Attachment Projective Picture System; AAPI-2 = Adult Adolescent Parenting Inventory-2; ado = adolescenten; BESS = Behavioral and Emotional Screening System; BDI = Beck Depression Inventory; BSI = Brief Symptom Inventory; CAPI = Child Abuse Potential Inventory; CBCL = Child Behavior Checklist; CDI = Children's Depression Inventory; CES-D = Center for Epidemiologic Studies Depression Scale; CSES = Coping Self-Efficacy Scale; CSI = Couple Satisfaction Index; CTI = Comprehensive Trauma Interview; CTS-2S = Revised Conflict Tactics Scale-Short; CTSPC = Conflict Tactics Scale: Parent to Child; CTQ = Childhood Trauma Questionnaire; EAC = Emotion as a Child; ESI = Everyday Stressor Index; G2 = tweede generatie, ouders ; G3 = derde generatie, kinderen; ICQ = Infant Crying Questionnaire; KM = kindermishandeling; NMRS = Negative Mood Regulation Scale; Parent-CAAM = Parent-Child Agression Acceptability Movie Task; PAV = Physical Abuse Vignettes; PCV = Plotkin Child Vignettes; PSI-SF = Parenting Stress Index-Short Form; ReACCT = Response Analog to Child Compliance Task; SAMISS = Substance Abuse & Mental Illness Scale; SARS-CoV-2 = Severe Acute Respiratory Syndrome-Coronavirus-2; SSRI = Social Support Resources Index; T1 = Tijds punt 1; T2 = Tijds punt 2; T3 = Tijds punt 3; T4 = Tijds punt 4; VICA = Caregivers History of Loss and Victimization; VR = Video Ratings; YSR = Youth Self-Report

Geen significant effect

In vier studies (Bartletta et al., 2017; Morelli et al., 2021; Tracy et al., 2018; Yoon et al., 2023) is geen significant effect gevonden voor intergenerationele overdracht van mishandeling. In deze studies is het effect van homotypische mishandeling onderzocht. Er wordt in de studies niet vermeld welk type mishandeling is onderzocht. De definitie van mishandeling wordt in deze onderzoeken niet nader gespecificeerd. Behalve in het onderzoek van Morelli et al. (2021). Zij hebben onderzoek gedaan naar moeders die een geschiedenis van kindermishandeling kennen en nu hun eigen kinderen fysiek mishandelen. In de studies van Morelli et al. (2021) en Yoon et al. (2023) is niet vermeld welke meetinstrumenten gebruikt zijn om informatie van kinderen te verzamelen, alle gegevens zijn vooralsnog verkregen van moeders. Daarnaast is in alle studies gebruik gemaakt van bestaande data, zoals uit een dataset of rapporten. Tevens hebben alle studies G2 (tweede generatie, ouders) en G3 (derde generatie, kinderen) op hetzelfde moment in de tijd gemeten. Ouders zijn dus niet in de kindertijd bevraagd naar hun ervaring met kindermishandeling. Over leeftijd, setting, steekproefgrootte en steekproef is weinig te zeggen. Deze factoren zijn te verschillend van elkaar om te kunnen benoemen hoe deze factoren elkaar beïnvloeden, zodat geen significant effect is gevonden voor intergenerationele overdracht van kindermishandeling.

Klein effect

In de studies van Köhler-Dauner et al. (2023), McKenzie et al. (2022), Milan et al. (2021), Negriff (2020), Negriff et al. (2023), Rodriguez et al. (2018) en Schofield et al. (2018) zijn significante effecten gevonden voor intergenerationele overdracht van kindermishandeling. Deze gevonden effecten zijn klein. In het onderzoek van Rodriguez et al. (2018) en Köhler-Dauner et al. (2023) zijn kinderen niet meegenomen en komt informatie over het kind van de ouders. In de andere studies zijn zowel ouder als kind bevraagd naar hun ervaringen met kindermishandeling. Schofield et al. (2018) noemen in hun onderzoek niet of zij meetinstrumenten hebben ingezet bij kinderen om informatie te verzamelen en welke meetinstrumenten dat dan zijn.

Van deze zeven studies hebben vier studies homotypische intergenerationele overdracht van mishandeling onderzocht (Negriff, 2020; Negriff et al., 2023; Rodriguez et al., 2018; Schofield et al., 2018). Rodriguez et al. (2018) hebben een significant effect gevonden voor de intergenerationele overdracht van fysiek geweld van vaders naar kinderen. Daarentegen hebben Schofield et al. (2018) de intergenerationele overdracht van nare ervaringen onderzocht. Zij hebben deze nare ervaringen in een brede zin opgenomen in hun

onderzoek en dus niet nader gespecificeerd. Deze nare ervaringen kunnen bestaan uit geslagen worden als kind, het verliezen van een dierbare of de scheiding van ouders. De overige drie studies hebben onderzoek gedaan naar heterotypische intergenerationele overdracht van mishandeling. Milan et al. (2021) hebben bijvoorbeeld onderzocht in hoeverre ouders hun kind straffen als zij vroeger niet-ondersteunende reacties hebben ontvangen van hun ouders. Met niet-ondersteunende reacties bedoelen zij afwijzende reacties op de emoties van het kind. Daarnaast valt op dat bij een aantal studies (Köhler-Dauner et al., 2023; Milan et al., 2021; Rodriguez et al., 2018) onbekend is hoeveel tijd tussen de meting van G2 en G3 zit. Verder valt op dat Negriff (2020) en Negriff et al. (2023) beide data hebben verzameld bij Children and Family Services.

Medium effect

In studies waar een medium effect naar voren komt (Cho & Braaten, 2022; Choi et al., 2019; Langevin et al., 2023; Negriff et al., 2020), wordt dit effect voor zowel homotypische als heterotypische mishandeling gevonden. De gevonden effecten in deze studies zijn allen significant. Cho en Braaten (2022) hebben onderzoek gedaan naar ouders die vroeger fysiek mishandeld zijn en nu hun kind ook fysiek mishandelen. Daarnaast hebben zij hetzelfde gevonden voor seksueel misbruik. Dit zijn voorbeelden van homotypische mishandeling. Langevin et al. (2023) hebben een medium en tevens significant effect gevonden voor heterotypische mishandeling. Zij hebben in hun onderzoek gevonden dat seksueel misbruik bij de ouders in de kindertijd kan leiden tot fysieke mishandeling van ouder naar kind. In alle studies is bestaande data gebruikt, voornamelijk uit lopende longitudinale studies. In deze studies lijkt geen data te ontbreken, behalve bij Cho en Braaten (2022). Zij beschrijven in hun studie niet wat de leeftijd van de opvoeders is bij de meting(en). Studies die een medium effect aantonen, verschillen daarom voornamelijk op de volledigheid van de studie ten opzichte van studies die een klein effect hebben gevonden. In studies waar een medium effect aangetoond wordt, lijken minder gegevens te ontbreken dan studies die een klein effect laten zien.

Groot effect

In de onderzoeken van Bartletta et al. (2017), Fenerci en Allen (2018), Langevin et al. (2023) en Negriff et al. (2023) is een groot effect gevonden voor heterotypische mishandeling. Waar in de andere studies significante effecten zijn gevonden voor heterotypische en homotypische mishandeling, laten deze vier studies allen een sterk significant effect voor heterotypische mishandeling zien. Dit betekent echter niet dat in alle

studies naar heterotypische mishandeling een groot en tevens significant effect gevonden wordt. De definitie van mishandeling in het onderzoek van Bartletta et al. (2017) is erg breed. Zij spreken van verschillende soorten mishandeling, maar specificeren deze vormen niet. Daarnaast is een groot effect gevonden in een studie naar homotypische mishandeling (Tracy et al., 2018), echter is dit effect niet significant en is niet nader gespecificeerd welke vorm van mishandeling onderzocht is. Daarentegen spreken Langevin et al. (2023) wel van duidelijke vormen van mishandeling in hun onderzoek. Zij tonen aan dat verwaarloosde moeders een groter risico hebben op het seksueel misbruiken van hun kind. Bartletta et al. (2017) en Langevin et al. (2023) zijn de enigen die in hun onderzoek data van ouders uit de kindertijd gebruiken. Wat betreft meetinstrumenten, steekproef, steekproefgrootte en leeftijd van participanten verschillen de studies van elkaar. Deze studies zijn volledig beschreven en lijken alle informatie te bevatten in tegenstelling tot de studies waar een klein en medium effect gevonden is.

Discussie

In het huidige onderzoek stond de rol van intergenerationele overdracht van mishandeling in de opvoeding centraal. Assink et al. (2018) vormden met hun meta-analyse de basis voor dit onderzoek. In het huidige onderzoek zijn longitudinale studies vanaf 2017 tot heden samengevat om de rol van intergenerationele overdracht te onderzoeken.

Interpretatie van resultaten

Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat de meeste longitudinale studies een significant effect laten zien voor intergenerationele overdracht van mishandeling van ouder naar kind. Dit betekent dat ouders die zelf mishandeld zijn als kind een grotere kans hebben om mishandeling zelf ook toe te passen in de opvoeding van hun eigen kinderen. De kans is kleiner dat ouders hun kinderen op dezelfde manier mishandelen zoals zijzelf zijn mishandeld. Het is waarschijnlijker dat ouders hun kind op een andere manier mishandelen. Mogelijk willen ouders niet dezelfde fouten maken als hun ouders, maar zijn zij toch enigszins beïnvloed door hun verleden met kindermishandeling of door de manier van opvoeden. Studies die een groot effect hebben gevonden voor intergenerationele overdracht van mishandeling, hebben heterotypische mishandeling onderzocht. Uit de studie van Langevin et al. (2023) blijkt bijvoorbeeld dat moeders die verwaarloosd zijn een groot risico hebben om hun kind seksueel te misbruiken.

In het onderzoek van Widom et al. (2015) zijn eveneens significante effecten gevonden voor heterotypische mishandeling en hij noemt dat dit mogelijk zou kunnen komen door de hoeveelheid vormen van mishandeling. Volgens Widom et al. (2015) zouden studies

over homotypische mishandeling de vormen van mishandeling specifiek beschrijven in hun onderzoek. Daarentegen zouden studies over heterotypische mishandeling de vormen van mishandeling breed beschrijven. Een bredere omschrijving van mishandeling zou volgens Madigan et al. (2019) resulteren in significante effecten, omdat studies dan spreken over meerdere vormen van mishandeling, zonder dit nader te specificeren. In studies zullen de vele vormen van mishandeling daarom gezamenlijk heterotypische mishandeling genoemd worden. In het onderzoek van Bartletta et al. (2017) wordt bijvoorbeeld gesproken over verschillende soorten mishandeling. Doordat niet duidelijk wordt of zij spreken over de overdracht van fysieke, psychische of seksuele mishandeling, worden deze verschillende soorten mishandeling in het huidige onderzoek omschreven als heterotypische mishandeling. Het nader specificeren van de vormen van mishandeling zou wellicht meer duidelijkheid kunnen scheppen over de effecten van hetero- en homotypische mishandeling.

Methodologische beperkingen

Assink et al. (2018) hebben geconcludeerd dat intergenerationele overdracht van mishandeling plaatsvindt. Echter dient dit resultaat, zoals eerder beschreven, met voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden, vanwege bias in hun onderzoek. Zij spreken van een sterke aanwezigheid van bias in hun onderzoek, vanwege onder andere ontbrekende effectgroottes. Daarnaast benoemen Assink et al. (2018) in hun onderzoek dat de kwaliteit van de studies negatief samenhangt met de effectgrootte. Hoe lager de kwaliteit van de studie, hoe groter het effect zou zijn. Assink et al. (2018) stellen dat sprake is in hun onderzoek van bias in de gevonden effectgroottes, omdat de kwaliteit van de studies verschillen. Zij noemen dat de studies uit 1975 een lagere kwaliteit hebben dan de recentere studies. Het zou mogelijk kunnen zijn dat meer ruimte is voor bias in een onderzoek waarvan de kwaliteit lager is. Deze bias kan zorgen voor een sterker effect. Studies van hogere kwaliteit hebben waarschijnlijk minder bias en daardoor kleinere effecten. In het huidige onderzoek zijn alleen studies van de afgelopen zes jaar meegenomen en de verwachting is dat in dit onderzoek daarom weinig tot geen sprake is van bias in de effectgroottes door kwaliteitsverschil. In de zoekstrategie van het huidige onderzoek zou echter wel sprake kunnen zijn van bias, omdat er geen tweede persoon is aangesteld om de screening uit te voeren.

In het huidige onderzoek is opgevallen dat niet alle studies volledig zijn geweest in het beschrijven van de methode. Bij een aantal studies is onduidelijk hoeveel data ontbreekt en wat de uiteindelijke steekproefgrootte is. Tevens is bij sommige studies onbekend of kinderen bevraagd zijn naar hun ervaring met kindermishandeling en op welke wijze zij bevraagd zijn. Dit zou mogelijk van invloed kunnen zijn op het feit dat studies geen significant effect vinden

voor intergenerationele overdracht. Studies die een klein en tevens significant effect vinden, lijken het verschil te maken met studies die geen significant effect vinden, door in ieder geval ouder en kind te bevragen naar hun ervaring met kindermishandeling. Dit is een voorzichtige interpretatie van de resultaten, omdat Köhler-Dauner et al. (2023) en Rodriguez et al. (2018) een significant effect vinden, terwijl zij geen kinderen hebben meegenomen in hun onderzoek.

Daarnaast valt op dat veelal data van ouders (G2) en kinderen (G3) op hetzelfde moment verzameld is. Dat betekent dat ouders zich gebeurtenissen uit het verleden moeten herinneren. Daardoor kan sprake zijn van herinneringsbias en dat kan betekenen dat ouders zich de gebeurtenissen niet meer correct of volledig kunnen herinneren. Dit kan zorgen voor vertekeningen in het onderzoek. Hierdoor dienen resultaten van de studies, die informatie van G2 en G3 op hetzelfde moment hebben verzameld, met voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden. Andere studies beschrijven niet concreet welke meetinstrumenten zij ingezet hebben om informatie te verzamelen van ouders en kinderen over hun ervaringen met kindermishandeling. Doordat de studies niet altijd volledig beschreven zijn, is de validiteit van de studie niet altijd te waarborgen en daalt de kwaliteit van de studie.

Vervolgonderzoek

Het advies voor vervolgonderzoek is om in longitudinaal onderzoek rekening te houden met de definitie van mishandeling. Het lijkt een verschil te maken hoe specifiek de vormen van mishandeling beschreven worden of de mishandeling gezien wordt als heterotypische of homotypische mishandeling. Wanneer vormen van mishandeling, al dan niet onterecht, beschreven worden als heterotypische mishandeling, kunnen sterkere effecten gevonden worden. Daarnaast hebben studies met een significant effect zowel ouder als kind bevraagd naar hun ervaringen met kindermishandeling in tegenstelling tot studies die geen significant effect hebben gevonden. Zij hebben alleen de ouder bevraagd naar ervaringen met kindermishandeling van hunzelf en van hun kind. Dit zou kunnen zorgen voor common method bias, echter worden dan juist grotere effecten verwacht. Een mogelijke verklaring voor het uitblijven van een significant effect is dat ouders niet eerlijk antwoorden. Daarnaast is het mogelijk dat ouders zich de mishandeling, die plaats heeft gevonden in hun kindertijd, niet meer goed herinneren. Uit de resultaten blijkt namelijk dat veel ouders bevraagd worden naar hun ervaring met kindermishandeling als zij volwassen zijn. Voor vervolgonderzoek is het dus van belang om zowel ouder als kind te bevragen naar ervaringen met kindermishandeling. Daarnaast zouden ouders in hun kindertijd al gevolgd moeten worden, zodat zij zich de ervaring van kindermishandeling nog goed kunnen herinneren en de vertekeningen in het onderzoek zo minimaal mogelijk blijven.

Conclusie

In dit onderzoek is naar een antwoord gezocht op de vraag: ‘Wat is de rol van intergenerationele overdracht bij kindermishandeling als gekeken wordt naar longitudinale studies?’ Het is duidelijk geworden dat intergenerationele overdracht wel degelijk een rol speelt bij kindermishandeling, ook als alleen gekeken wordt naar longitudinaal onderzoek. Er worden grote effecten gevonden in onderzoek naar heterotypische mishandeling. Dit betekent dat ouders niet altijd dezelfde vorm van mishandeling (die zijzelf hebben ervaren in de kindertijd) gebruiken richting hun kinderen. Toch tonen veel studies aan dat dezelfde vorm van mishandeling die ouders vroeger hebben ervaren, wordt overgedragen van generatie op generatie. Deze effecten zijn echter minder sterk dan in de studies naar heterotypische mishandeling. Opvallend is dat de studies die zwakkere effecten aantonen, niet volledig beschreven lijken te zijn, oftewel informatie lijkt te ontbreken.

Implicaties

Er worden veel kinderen, tienduizenden jaarlijks, mishandeld. Het is duidelijk geworden dat ouders die mishandeld zijn een grotere kans hebben om mishandeling toe te passen in de opvoeding. Het huidige onderzoek kan ondersteunend zijn voor professionals. Uit dit onderzoek is gebleken dat niet dezelfde vorm van mishandeling plaats hoeft te vinden. De professional zal dus alert moeten zijn in gezinnen waar in ieder geval één ouder mishandeld is, dat elke vorm van mishandeling voor kan komen. De professional heeft de taak om de opvoedcompetenties van ouders in te schatten en daarnaar te handelen (Wagenaar-Fischer et al., 2011). De professional kan kindermishandeling herkennen door verandering in het gedrag bij het kind of door letsel te herkennen bij het kind, zoals blauwe plekken. Belangrijk is dat de professional vermoedens van kindermishandeling bespreekt vanuit een vertrouwensrelatie, zodat de kans op samenwerking groter wordt. Hiervoor zal de professional de juiste gespreksvaardigheden moeten bezitten (Van Rooijen et al., 2013; Wagenaar, 2016). Preventieve zorg kan geboden worden door bijvoorbeeld de opvoedingscompetenties van ouders te vergroten en de draagkracht van het gezin te versterken (Wagenaar-Fischer et al., 2011). De hoop is dat dit onderzoek bijdraagt aan een vermindering van kindermishandeling. Hoe intergenerationele overdracht van mishandeling werkt en tot stand komt, wordt steeds duidelijker en daarmee kan kindermishandeling hopelijk teruggedrongen worden.

Literatuurlijst

- Aartman, I. H. A., & Van Loveren, C. (2007). Onderzoeksontwerpen en de ladder van evidence. *Nederlands Tijdschrift Tandheelkunde*, *114*, 161–165. Geraadpleegd op 10 januari 2023, van <https://www.civabv.nl/wp-content/uploads/2017/09/Literatuur-nr.-1.-Onderzoeksontwerpen-en-de-ladder-van-evidence.pdf>
- Allard, R. H. B., Van Merkesteyn, J. P. R., & Baart, J. A. (2009). Kindermishandeling. *Nederlands Tijdschrift Tandheelkunde*, *116*, 186–191. Geraadpleegd op 26 november 2023, van <https://research.vumc.nl/ws/files/197754/ntvt09%2004%20186-191.pdf>
- Analysis INN. (z.d.). *Common Method Bias: simplified definition, sources and cure*. Geraadpleegd op 12 januari 2023, van <https://www.analysisinn.com/post/common-method-bias-simplified-definition-sources-and-cure/>
- Assink, M., Spruit, A., Schuts, M., Lindauer, R., Van Der Put, C. E., & Stams, G. (2018). The intergenerational transmission of child maltreatment: A three-level meta-analysis. *Child Abuse & Neglect*, *84*, 131–145. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.07.037>
- Bartletta, J. D., Kotake, C., Fauth, R. C., & Easterbrooks, M. A. (2017). Intergenerational transmission of child abuse and neglect: Do maltreatment type, perpetrator, and substantiation status matter? *Child Abuse & Neglect*, *63*, 84–94. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2016.11.021>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022, 31 oktober). *38 procent van de meldingen bij Veilig Thuis is een hermelding*. Geraadpleegd op 10 oktober 2023, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/44/38-procent-van-de-meldingen-bij-veilig-thuis-is-een-hermelding>
- Cho, S., & Braaten, C. N. (2022). The role of age-specific trauma history and depression of caregivers in the intergenerational transmission of child abuse victimization: Linear and quadratic latent growth curve models. *Children and Youth Services Review*, *135*. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2022.106390>
- Choi, K. W., Houts, R., Arseneault, L., Pariante, C. M., Sikkema, K. J., & Moffitt, T. E. (2019). Maternal depression in the intergenerational transmission of childhood maltreatment and its sequelae: Testing postpartum effects in a longitudinal birth cohort. *Development and Psychopathology*, *31*(1), 143–156. <https://doi.org/10.1017/s0954579418000032>
- De Vente, W., Majdandžić, M., Colonesi, C., & Bögels, S. M. (2011). Intergenerational transmission of social anxiety: The role of paternal and maternal fear of negative child

- evaluation and parenting behaviour. *Journal of Experimental Psychopathology*, 2(4), 509–530. <https://doi.org/10.5127/jep.018811>
- Farrington, D. P., Jolliffe, D., Loeber, R., Stouthamer-Loeber, M., & Kalb, L. M. (2001). The concentration of offenders in families, and family criminality in the prediction of boys' delinquency. *Journal of Adolescence*, 24(5), 579-596. <https://doi.org/10.1006/jado.2001.0424>
- Fenerci, R. L. B., & Allen, B. (2018). From mother to child: Maternal betrayal trauma and risk for maltreatment and psychopathology in the next generation. *Child Abuse & Neglect*, 82, 1–11. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.05.014>
- Kempe, R. S., & Kempe, C. H. (1978). *Child Abuse*. Harvard University Press.
- Köck, F., Berbekova, A., & Assaf, A. G. (2021). Understanding and managing the threat of common method bias: Detection, prevention and control. *Tourism Management*, 86. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2021.104330>
- Köhler-Dauner, F., Ziegenhain, U., Kipping, M., Mayer, I., Fegert, J. M., & Buchheim, A. (2023). Parenting during the COVID-19 pandemic: Insecure or unresolved attachment representation is a risk factor for harmful parenting behavior. *Family Relations*, 72(5), 2297–2317. <https://doi.org/10.1111/fare.12925>
- Langevin, R., Kern, A., Esposito, T. J., & Hélie, S. (2023). Homotypical and Heterotypical Intergenerational Continuity of Child Maltreatment: Evidence from a Cohort of Families Involved with Child Protection Services. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(5), 4151. <https://doi.org/10.3390/ijerph20054151>
- Lochner, L. (2016). Intergenerational transmission. In M. Vernengo, E. P. Caldentey, & B. J. Rosser Jr (Reds.), *The New Palgrave Dictionary of Economics*. Palgrave Macmillan, London. https://doi.org/10.1057/978-1-349-95121-5_2786-1
- Luykx, J., Tijdink, J., Vinkers, C., & De Witte, L. (2022). Acute psychiatrie. Bohn Stafleu van Loghum. <https://doi.org/10.1007/978-90-368-2801-7>
- Madigan, S., Cyr, C., Eirich, R., Fearon, R. M. P., Ly, A., Rash, C. L., Poole, J. C., & Alink, L. R. A. (2019). Testing the cycle of maltreatment hypothesis: Meta-analytic evidence of the intergenerational transmission of child maltreatment. *Development and Psychopathology*, 31(1), 23–51. <https://doi.org/10.1017/s0954579418001700>
- McCoy, M. L., & Keen, S. M. (2022). *Child abuse and neglect*. Routledge <https://doi.org/10.4324/9780429356353>
- McKenzie, E. F., Thompson, C. M., Hurren, E., Tzoumakis, S., & Stewart, A. (2022). Intergenerational (Dis)continuity of Child Maltreatment: Variation by Parents' Childhood

- Victimization Experiences and Sex. *Child Maltreatment*, 29(1), 24–36.
<https://doi.org/10.1177/10775595221138551>
- Merkus, J. (2022, 17 oktober). *Wat is interne validiteit en hoe waarborg je deze in je scriptie?* Scribbr. Geraadpleegd op 10 januari 2023, van
<https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/interne-validiteit/>
- Milan, S., Carlone, C., & Dáu, A. L. B. T. (2021). Emotion socialization in mothers who experienced maltreatment: Mentalizing the past may help the present. *Journal of Family Psychology*, 35(6), 851–856. <https://doi.org/10.1037/fam0000839>
- Morelli, N., Duong, J. B., Evans, M. C., Hong, K., Garcia, J., Ogbonnaya, I. N., & Villodas, M. T. (2020). Intergenerational transmission of abusive parenting: role of prospective maternal distress and family violence. *Child Maltreatment*, 26(2), 172–181.
<https://doi.org/10.1177/1077559520947816>
- Naezer, M. (2009). Praat maar! *Maatwerk*, 10(6), 28–30. <https://doi.org/10.1007/bf03088224>
- Negriff, S. (2020). Expanding our understanding of intergenerational exposure to adversity. *Children and Youth Services Review*, 118.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105369>
- Negriff, S., Fritz, H., & Ji, J. (2023). Parental depression and adulthood adversities as mediators of direct versus indirect intergenerational experiences of child maltreatment. *Journal of Family Violence*. <https://doi.org/10.1007/s10896-023-00632-5>
- Negriff, S., Molina, A. P., & Hackman, D. A. (2020). Parental exposure to childhood maltreatment and offspring's Mental health: Investigating pathways through parental adversity and offspring exposure to maltreatment. *Child Maltreatment*, 25(4), 422–432. <https://doi.org/10.1177/1077559520912342>
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T., Mulrow, C. D., Shamseer, L., Tetzlaff, J., Akl, E. A., Brennan, S., Chou, R., Glanville, J., Grimshaw, J., Hróbjartsson, A., Lalu, M. M., Li, T., Loder, E., Mayo-Wilson, E., McDonald, S., . . . Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ*, n71. <https://doi.org/10.1136/bmj.n71>
- Rijksoverheid. (z.d.). *Wat is kindermishandeling?* Geraadpleegd op 18 december 2023, van
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kindermishandeling/wat-kindermishandeling-is#:~:text=Kindermishandeling%20is%20elke%20vorm%20van,mishandeling%20of%20verwaarlozing%20vallen%20eronder>
- Rodriguez, C. M., Silvia, P. J., Gonzalez, S., & Christl, M. (2018). Disentangling the cycle: potential mediators and moderators in the intergenerational transmission of Parent-Child

- aggression. *Child Maltreatment*, 23(3), 254–268.
<https://doi.org/10.1177/1077559518767571>
- Scheeperts, P., & Tobi, H. (2021). *Onderzoeksmethoden*. Boom Uitgevers.
- Schellingerhout, R., & Ramakers, C. (2017). *Scholierenonderzoek Kindermishandeling 2016*. (Projectnummer: 34002129). WODC, Ministerie van Veiligheid en Justitie, Den Haag.
https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/2237/2668B_Volledige_Tekst_tcm28-257873.pdf?sequence=3&isAllowed=y
- Schofield, T. J., Donnellan, M. B., Merrick, M. T., Ports, K. A., Klevens, J., & Leeb, R. T. (2018). Intergenerational continuity in adverse childhood experiences and rural community environments. *American Journal of Public Health*, 108(9), 1148–1152.
<https://doi.org/10.2105/ajph.2018.304598>
- Thomas, L. (2022, 30 september). *Een introductie tot cross-sectioneel onderzoek*. Scribbr. Geraadpleegd op 10 januari 2023, van
<https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/cross-sectioneel-onderzoek/>
- Tracy, M., Salo, M., & Appleton, A. A. (2018). The mitigating effects of maternal social support and paternal involvement on the intergenerational transmission of violence. *Child Abuse & Neglect*, 78, 46–59. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2017.09.023>
- Van de Putte, E. M., Lukkassen, I. M. A., Russel, I. M. B., & Teeuw, A. H. (2013). *Medisch handboek kindermishandeling*. Bohn Stafleu van Loghum. <https://doi.org/10.1007/978-90-313-9185-1>
- Van De Rakt, M., Nieuwbeerta, P., & De Graaf, N. D. (2006). Zo vader zo zoon? De intergenerationele overdracht van criminaliteit. *Tijdschrift Voor Criminologie*, 48(4), 345–360. <https://repository.ubn.ru.nl/handle/2066/55172>
- Van Der Ploeg, J. (2013). *Stress bij kinderen*. Bohn Stafleu van Loghum.
<https://doi.org/10.1007/978-90-368-0419-6>
- Van Gemert, M. (2019). *Praktijkboek praten met kinderen over kindermishandeling*. Bohn Stafleu van Loghum. <https://doi.org/10.1007/978-90-368-1436-2>
- Van IJzendoorn, M. H. (1992). Intergenerational transmission of parenting: A review of studies in nonclinical populations. *Developmental Review*, 12(1), 76–99.
[https://doi.org/10.1016/0273-2297\(92\)90004-1](https://doi.org/10.1016/0273-2297(92)90004-1)
- Van IJzendoorn, M. H., & Rosmalen, L. (2017). *Pedagogiek in beeld*. Bohn Stafleu van Loghum. <https://doi.org/10.1007/978-90-368-0616-9>
- Van Rooijen, K., Berg, T., & Bartelink, C. (2013). *Wat werkt bij de aanpak van kindermishandeling?* Nederlands Jeugdinstituut. Geraadpleegd op 3 januari 2024,

van https://wegwijzerjeugdenveiligheid.nl/fileadmin/user_upload/Bestanden/Onderwerpen/Kindermishandeling/WatWerkt_Kindermishandeling.pdf

Wagenaar-Fischer, M. M., Heerdink-Obenhuijsen, N., Kamphuis, M., & De Wilde, J. (2011). *JGZ-richtlijn Secundaire preventie kindermishandeling* (Rapportnummer 295001012).

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Geraadpleegd op 27 december 2023,

van <https://www.rivm.nl/publicaties/jgz-richtlijn-secundaire-preventie-kindermishandeling>

Wapenaar, J. (2016). Het lastige gesprek over kindermishandeling. *Zorg + Welzijn*, 22(6), 40–41. <https://doi.org/10.1007/s41185-016-0105-9>

Wenselaar, L. (2015). *Integrale hulpverlening aan ouders met psychiatrische en/of verslavingsproblemen en hun kinderen: Een praktisch handboek voor de hulpverlener*. Bohn Stafleu van Loghum Houten. <https://doi.org/10.1007/978-90-368-0935-1>

Widom, C. S., Czaja, S. J., & DuMont, K. (2015). Intergenerational transmission of child abuse and neglect: Real or detection bias? *Science*, 347, 1480–1485.

<https://doi.org/10.1126/science.1259917>

Wolff, J. (2020). *An introduction to moral Philosophy: Second Edition*. W.W. Norton & Company.

Yoon, Y., Cederbaum, J. A., Duan, L., & Lee, J. O. (2023). Intergenerational continuity of childhood adversity and its underlying mechanisms among teen mothers and their offspring. *Child Maltreatment*. <https://doi.org/10.1177/10775595231200145>